

виплачені дивіденди, то при поверненні сторін такого договору у попередній стан неможливо вирішити питання щодо дивідендів, оскільки останні виплачуються товариством, яке не є стороною недійсного договору і реституції.

Отже, можна дійти висновку, що у законодавстві, що регулює корпоративні відносини, встановлено кілька спеціальних підстав визнання недійсними договорів, за допомогою яких здійснюється відчуження корпоративних прав, однак законодавець не визначив правових наслідків визнання недійсними договорів про відчуження корпоративних прав. Для того, щоб забезпечити максимальний захист інтересів учасників договору відчуження корпоративних прав, законодавством України повинні бути врегульовані питання щодо:

- застосування двосторонньої реституції внаслідок визнання договору про відчуження корпоративних прав недійсним;
- права на управління за договором про відчуження корпоративних прав;
- повернення виплачених дивідендів при застосуванні реституції за недійсним договором про відчуження корпоративних прав.

ГАРАНТІЇ ЗАХИСТУ ПРАВА ВЛАСНОСТІ НА КОРПОРАТИВНІ ПРАВА

Тарасенко О.С., студент ННПП НАВС

Науковий керівник: к.ю.н., доцент кафедри господарсько-правових дисциплін ННПП НАВС Тищенко Ю.В.

Корпоративні права - це права особи, частка якої визначається у статутному капіталі (майні) господарської організації, що включають правомочності на участь цієї особи в управлінні господарською організацією, отримання певної частки прибутку (дивідендів) даної організації та активів у разі ліквідації останньої відповідно до закону, а також інші правомочності, передбачені законом та статутними документами.

Незважаючи на те, що Закон України «Про акціонерні товариства» значною мірою покращив гарантії захисту права власності на корпоративні права, у 2012 році не обійшлося без значних корпоративних конфліктів у цій сфері. Практика застосування Закону України «Про акціонерні товариства» виявила також чимало прогалин у цьому нормативно-правовому акті. Зокрема, суперечливою є вимога Закону України «Про акціонерні товариства» пункт 5 частина 2 статті 13 про обов'язковість визначення у статуті акціонерного товариства наслідків невиконання зобов'язань з викупу акцій, оскільки відповідно до положень Цивільного кодексу України, а саме частина 1 статті 611 правові наслідки невиконання зобов'язань можуть встановлюватися лише законом або договором.

Недосконаліми також визначають положення Закон України «Про акціонерні товариства» щодо вчинення товариством правочинів, щодо яких є зацікавленість. Так, якщо більшість членів наглядової ради є пов'язаними між собою особами, наглядова рада позбавляється права приймати рішення про вчинення правочину акціонерним товариством із зазначеними посадовими особами та їхніми афілійованими особами. Рішення про вчинення такого правочину можуть прийняти лише загальні збори.

Зазначені вимоги Закону України «Про акціонерні товариства» можуть поставити під загрозу ефективну діяльність акціонерного товариства, адже цілком логічним є те, що пов'язані між собою акціонери, які контролюють акціонерне товариство, формують цей орган управління товариства та зацікавлені в ефективному управлінні його майном.

Саме з метою недопущення порушень прав акціонерів, а також забезпечення прозорості та ефективної роботи товариства можливим виходом із такої ситуації є закріплення на законодавчому рівні права попереднього схвалення загальними зборами вчинення товариством протягом року визначених правочинів, щодо яких є зацікавленість.

Одним із спірних питань, що виникли після прийняття Закону України «Про акціонерні товариства», стало питання визначення підстав для визнання значного правочину, вчиненого з порушенням установленого порядку недійсним.

Хоча, не дивлячись на те, що порядок укладання значних правочинів детально врегульований Законом України «Про акціонерні товариства», жодна норма ані цього Закону, ані будь-якого іншого нормативного акта не визначає правових наслідків його порушення, в тому числі можливості визнання такого правочину недійсним. У даному випадку суди за аналогією застосовують положення статті 72 Закону України «Про акціонерні товариства», яка передбачає можливість визнання правочину, в якому є заінтересованість, недійсним через порушення процедури його укладання. Але при цьому постає питання, з яких підстав визнавати значний правочин недійсним, як такий, зміст якого суперечить законодавству (частина 1 статті 203 Цивільного кодексу України), або такий, що вчинений особою без достатнього обсягу дієздатності (частина 2 статті 203 Цивільного кодексу України). Наразі однозначної позиції з цього питання, в тому числі у суддів, немає.

Рекомендацією щодо вирішення корпоративних конфліктів є вдосконалення правового регулювання діяльності та функціонування акціонерних товариств, з метою недопущення невідповідностей у нормах законодавства та виникнення корпоративних конфліктів.

ВІДШКОДУВАННЯ СУДОВИХ ВИТРАТ НА ПРАВОВУ ДОПОМОГУ В ГОСПОДАРЬКОМУ ПРОЦЕСІ

Середа А.П., студент магістратури ННІПП НАВС

Науковий керівник: к.е.н., доцент кафедри господарсько-правових дисциплін ННІПП НАВС Загорняк Н.Б.

Право на правову допомогу є одним із найважливіших прав, яке закріплене Конституцією України – ст. 55 – «Права і свободи людини і громадянина захищаються судом». Дана стаття Конституції України знайшла своє закріплення і в Господарському процесуальному кодексі України в ст 1. Лійсно алже в сфері господарювання досить часто виникають випадки коли втручати спін шляхом пенеоронів не властється і ловолитись зветятися до господарського суду за захистом своїх порушених або оспорюваних прав. Зрозуміло, що звернення до суду має наслідком понесення стороною певних витрат. Стаття 44 до зазначених витрат відносить: судовий збір; сум, що підлягають сплаті за проведення судової експертизи, призначеної господарським судом; витрат, пов'язаних з оглядом та дослідженням речових доказів у місці їх знаходження; оплати послуг перекладача; оплати послуг адвоката; інших витрат, пов'язаних з розглядом справи.

Слід звернути увагу, що в господарському процесі на відміну від цивільного чи адміністративного відшкодуванню підлягають саме послуги адвоката, а не інших представників. Ця позиція відображена в інформаційних листах Вишого господарського суду України від 14.07.2004 за № 01-8/1270 та від 14.12.2007 № 01-8/973.

Щодо суми витрат, які підлягають відшкодуванню, та їх документальне підтвердження, слід зазначити наступне. Згідно п. 6.3 Постанови Пленуму Вишого господарського суду, від 21.02.2013 № 7 «Про деякі питання практики застосування розділу VI Господарського процесуального кодексу України» відшкодування цих витрат здійснюється господарським судом шляхом зазначення про це у рішенні, ухвалі, постанові до наявності документального підтвердження витрат, як-от угоди про надання послуг щодо ведення справи у суді та/або належно оформленої довіреності, виданої стороною представникові її інтересів у суді, платіжного доручення або іншого документа, який підтверджує сплату відповідних послуг, а також копії свідоцтва адвоката, який представляв інтереси відповідної сторони, або оригінала ордеру адвоката, виданого відповідним адвокатським об'єднанням, з доданням до нього витягу з договору, в якому зазначаються повноваження адвоката як представника або обмеження його прав на вчинення окремих процесуальних дій. Якщо цих документів не надати до господарського суду до закінчення провадження по справі, суд може відмовити у відшкодуванні витрат, так як вони фактично не понесені стороною по справі. Слід зазначити, що розмір витрат, які підлягають